

KS. WALDEMAR RAKOCY CM, *Święty Łukasz wobec niewiary Izraela - krytyka i nadzieja*, Oficyna Wydawnicza „Vocatio”, Warszawa 2006, 284 s. (Rozprawy i Studia Biblijne, 24)

Temat książki lubelskiego biblisty jest bardzo ważny zarówno dla zrozumienia sytuacji, w której działał Jezus i powstawały pisma przekazujące Jego życie i naukę, jak też dla współczesnego dialogu z judaizmem, który powinien opierać się na coraz głębszym wzajemnym zrozumieniu i odrzuceniu dawnych uprzedzeń.

Rozprawa składa się z dwóch części poprzedzonych wprowadzeniem i pierwszym rozdziałem, w którym postawione jest pytanie, czy można uważać upadek i powstanie Izraela za programowy temat Łukaszeowego dwudziela? Autor omawia jego znaczenie na podstawie tekstów z początków Ewangelii: Łk 2, 34b–35 (proroctwo Symeona: „Przeznaczony na upadek i powstanie wielu w Izraelu” oraz zapowiedź cierpienia matki Jezusa) i 4, 16–30 (przeznaczenie Izraela w wystąpieniu Jezusa w Nazarecie jako model relacji Żydów do Jezusa w obu księgach).

Część pierwsza omawia problematykę upadku Izraela. Składa się z dwóch rozdziałów. Pierwszy (a drugi w książce) to analiza krytyki niewiary Izraela w Łk i Dz ze zwróceniem uwagi na brak przekonania Żydów o konieczności zmiany życia przez przyjęcie Ewangelii (Łk 3, 7–9; 13, 22–30), brak dobrej woli w rozpoznawaniu czasu zbawienia (Łk 7, 31–35; por. 7, 9; 10, 13–15; 11, 29–32; por. Dz 2, 40; Łk 12, 54–56; Łk 13, 34–35; por. 19, 41–44; 17, 11–19; por. 7, 9), odpowiedzialność za śmierć Jezusa i odrzucenie zbawienia, jakie głosi Kościół (Dz 3, 13–15; por. Łk 23, 17–25; Dz 2, 23; 7, 51–53).

Cenne jest studium porównawcze Dz i Łk z tekstami Pawłowymi w następnym rozdziale, gdzie autor omawia 2 Kor 3, 14–15 („otępienie umysłów”, czyli brak dobrej woli w zrozumieniu objawienia Starego Przymierza); Rz 9, 30–12, 3. 14–21 (zawiniona niewiara Izraela – uporczywe trwanie przy własnej koncepcji zbawienia) i 1 Tes 2, 13–16 (utrudnianie wypełniania zbawczego planu Boga względem ludzkości).

Już sama struktura pracy pokazuje optymistyczny charakter rozważań: część druga o powstaniu Izraela jest obszerniejsza od pierwszej, zawiera trzy rozdziały, mieści się na przeszło 130 stronach, podczas gdy pierwsza omawia upadek na osiemdziesięciu kilku.

Rozdział 4 poświęcony jest nadziei Izraela w obliczu wyczekiwanego zbawienia przejawiającej się w wierze w zmartwychwstanie umarłych. Najobszerniejszy w rozprawie rozdział 5 omawia nadzieję na powstanie Izraela w obliczu odrzucenia Mesjasza na podstawie perykopy o nieurodzajnym drzewie figowym (Łk 13, 6–9), tekstów mówiących o stanie nieświadomości Izraela (Łk 23, 34; Dz 3, 17), słów z drugiej mowy św. Piotra o „dniach ochłody” i posłaniu przez Boga Izraelowi Mesjasza (Dz 3, 19–21) oraz rozdziałów wyrażających nadzieję na wskrzeszenie umarłych jako centralną doktrynę judaizmu (Dz 21–28).

Ostatni rozdział pracy kończący część drugą, podobnie jak kończący część pierwszą rozdział 3, jest studium porównawczym nauki Łk i Dz oraz pism Pawłowych na temat nadziei na powstanie Izraela. Autor omawia Rz 11, 11–32 o przeznaczeniu całego Izraela do zbawienia oraz 2 Kor 3, 14c. 16 o zrozumieniu Starego Przymierza „w Chrystusie”.

W obszernej bibliografii autor zamieścił wiele pozycji w różnych językach, co świadczy o znajomości literatury i rozległych oraz głębokich podstawach do zajęcia własnego stanowiska w odniesieniu do omawianych zagadnień.

Pracę uzupełnia streszczenie w języku angielskim, które pozwoli odbiorcom z innych krajów poznać główne myśli zawarte w dziele.

Pokazana w rozprawie naukowa rzetelność w przeprowadzaniu egzegezy oraz omawianiu teologicznego znaczenia tekstów budzi wysokie uznanie. Autor umiejętnie stosuje metody pracy naukowej właściwe współczesnym naukom biblijnym. Temat jego rozważań pozwala zrozumieć zarówno sytuację Kościoła w czasach powstawania badanych tekstów, jak też ich znaczenie dzisiaj, szczególnie w związku z dialogiem z judaizmem stanowiącym ważne zadanie Kościoła.